

Vergaderjaar 2019–2020

23 645

Openbaar vervoer

Nr. 709

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2019

Sinds 2014 zijn de vervoerconcessies van kracht voor de Waddenveren West en Waddenveren Oost welke respectievelijk uitgevoerd worden door B.V. Terschellinger Stoombootmaatschappij (hierna: TSM) en Wagenborg Passagiersdiensten B.V. (hierna: WPD). Jaarlijks dienen beide rederijen een vervoerplan in waarmee zij de plannen bekend maken voor het opvolgende dienstregelingsjaar. Met deze brief informeer ik uw Kamer over mijn instemming met beide vervoerplannen voor 2020¹. Verder ga ik in op de uitkomsten van de OV-Klantenbarometer en op het proces rondom de voorgenomen decentralisatie van de concessieverlening aan de provincie Fryslân.

Vervoerplannen 2020

De vervoerplannen zijn tot stand gekomen na advisering door en overleg met de consumentenorganisaties en de decentrale overheden. Beide rederijen geven in hun vervoerplan de verstrekte adviezen weer, inclusief hun eigen reactie daarop. Indien zij afwijken van de adviezen van de consumentenorganisaties en decentrale overheden, dan hebben de rederijen dat, zoals de concessie voorschrijft, naar mijn oordeel voldoende gemotiveerd.

Beide rederijen hebben voorgesteld om in 2020 hun tarieven met 2,6 procent te laten stijgen als correctie voor de opgetreden inflatie. Met dit voorstel voldoen TSM en WPD aan de concessiebepalingen. Daarom heb ik ingestemd met de voorgestelde tariefwijzigingen.

Ik ben blij te zien dat beide rederijen in het vervoerplan 2020 laten zien dat zij actief bezig zijn met het reduceren van de hoeveelheid plastic die ze gebruiken. Hierin moedig ik ze van harte aan.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Vervoerplan concessie Waddenveren West

De grootste wijziging die TSM heeft opgenomen in het vervoerplan van 2020 is de introductie van de twee nieuwe, milieuvriendelijker LNG-veerboten. TSM heeft moeten besluiten om de introductie niet in 2019 maar in 2020 uit te voeren vanwege vertragingen in het bouwproces en opgetreden schade aan de inrichting tijdens het transport van de schepen naar Nederland. Het streven van de rederij is om de nieuwe schepen per 7 januari 2020 in de dienstregeling op te nemen. Uiterlijk 1 oktober a.s. laat de rederij weten of 7 januari 2020 haalbaar is, of dat er gekozen moet worden voor een latere datum (1 april 2020).

Daarnaast verlengt TSM vanuit veiligheidsoverwegingen de vaartijd van de sneldienst met respectievelijk twee en vijf minuten voor Vlieland en Terschelling. De veiligheid van de verbinding staat voorop. TSM heeft geconstateerd dat het vaarschema bij drukte kan aanzetten tot gehaast vaargedrag en acht dat onwenselijk. Ook start TSM tests met een nieuw systeem voor bagage- en voor fietsvervoer om het gemak voor de reiziger te vergroten en de overtocht fietsvriendelijker te maken. Tot slot vindt een uitbreiding plaats van de capaciteit in de weekenden in het midden- en hoogseizoen van en naar zowel Vlieland als Terschelling.

Vervoerplan concessie Waddenveren Oost

Relevant om hier te melden is dat WPD in de loop van 2019 een tweede sneldienst heeft geïntroduceerd door middel van een addendum op het vervoerplan voor 2019 dat ik u tevens met deze brief aanbied². De introductie van een tweede sneldienst maakt de dienstverlening van WPD robuuster, omdat er in geval van uitval een tweede schip inzetbaar is. Ik zie dit als een verbetering voor de reiziger en ik heb daarom met het addendum ingestemd.

Tijdens het AO Openbaar vervoer, ov-chipkaart en taxi van 20 september 2018 (Kamerstuk 23 645, nr. 681) heeft dhr. Ziengs gevraagd naar de mogelijkheid om een staffel in te voeren op de sneldienst naar Ameland. In het vervoerplan 2020 geeft WPD aan dat het doorvoeren van een staffel voor haar praktisch niet uitvoerbaar is. Zoals reeds aan u gemeld in mijn brief van 22 maart 2018³ blijft de afspraak dat WPD de toeslag verlaagt als – over een jaar gezien – de gerealiseerde reizigersaantallen sterk meevallen. Ik voer daarover het gesprek met de rederij.

Bereikbaarheid Ameland

In het vervoerplan 2020 blikt WPD terug op de openstelling van de Vloedgeul sinds april 2019. Daardoor is de vaarroute tussen Ameland en Holwerd ca. 800 meter ingekort. Conform de eerder gedane toezegging⁴ ga ik in op de vraag of de situatie is verbeterd sinds de openstelling van de Vloedgeul. WPD laat weten dat zij eerste positieve effecten ondervindt. WPD heeft berekend dat de gemiddelde oversteektijd met ca. tweeënhalve minuut is afgenomen. Bovendien is het aantal vertragingen in het tweede kwartaal van 2019 – het kwartaal waarin de Vloedgeul is opengesteld – afgenomen ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2018.

Of deze positieve effecten alleen een gevolg zijn van de Vloedgeul kan niet geconstateerd worden. In de praktijk geldt dat meerdere omstandigheden kunnen hebben bijgedragen aan de opgetreden verbeteringen. Het is van

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ Kamerstuk 23 645, nr. 659

⁴ Aanhangsel Handelingen II 2018/19, nr. 2891

belang om de ontwikkelingen nauwgezet te blijven volgen om een completer beeld te krijgen van de effecten van o.a. de bochtafsnijding Vloedgeul gedurende een langere periode. De Vloedgeul moet bijvoorbeeld – zoals reeds aan u gemeld² – nog verder door de natuur gevormd worden. Rijkswaterstaat blijft in de komende periode de ontwikkelingen van de bochtafsnijding monitoren en WPD stelt mij op de hoogte van de vertragingen via de in de concessie voorgeschreven rapportages. Daarbij zijn ook de uitkomsten relevant van het onafhankelijke onderzoek dat ik in mijn brief van 27 september 2018⁵ heb aangekondigd naar (onder andere) de oorzaken van de vertragingen in het eerste halfjaar van 2018. Dit najaar wordt uw Kamer geïnformeerd over de resultaten hiervan.

OV-Klantenbarometer 2018

In 2018 zijn de Friese Waddenveren toegevoegd aan de OV-Klantenbarometer. Door aan te sluiten bij de OV-Klantenbarometer is de klanttevredenheid van de reizigers met de Friese Waddenveren te vergelijken met die van de reizigers in het openbaar vervoer in Nederland. Om tot een goede omzetting en vergelijking van de oude (klanttevredenheidsonderzoek) en de nieuwe (OV-Klantenbarometer) methode te komen, heb ik in 2018 de klantoordelen parallel volgens beide methoden laten onderzoeken.

De resultaten van de OV-Klantenbarometer zijn reeds dit voorjaar gepresenteerd⁶. Het verheugt mij om te zien dat het algemeen klantoordeel van beide rederijen hoog is; TSM scoort een 8,2 voor Terschelling en een 8,3 voor Vlieland, WPD scoort een 8,1 voor Ameland en een 8,4 voor Schiermonnikoog. Enkel het vaartkenmerk stiptheid op de verbinding Ameland-Holwerd ligt lager dan de concessie voorschrijft. Vertragingen op deze verbinding zijn bekende problematiek, waarvoor door verschillende partijen hard aan een oplossing wordt gewerkt. Daarom heb ik besloten om hier op dit moment geen consequenties aan te verbinden voor WPD. Bij TSM voldoet het klantoordeel voor alle vaartkenmerken aan de concessie-eis.

Verkenning overdracht concessieverlening

Dit voorjaar heb ik uw Kamer geïnformeerd over de positieve grondhouding vanuit zowel de provincie Fryslân als dit ministerie ten aanzien van decentralisatie van de concessieverlening van de Friese Waddenveren.⁷ Inmiddels is bekend geworden dat ook het nieuwe college in de provincie Fryslân hierachter staat. Dat is ook terug te lezen in het nieuwe coalitieakkoord 2019–2023. Met de provincie is afgesproken om een gezamenlijk plan van aanpak op te stellen. Op dit moment wordt daaraan gewerkt. Over het vervolg wordt uw Kamer op een later moment nader geïnformeerd.

Tot slot

Ik vind het van belang dat de bereikbaarheid van de Waddeneilanden geborgd blijft en waar mogelijk verbeterd wordt. In de vervoerplannen voor 2020 laten TSM en WPD naar mijn mening zien dat ze daar met

⁵ Kamerstuk 27 625, nr. 454

⁶ Raadpleegbaar via www.ov-klantenbarometer.nl

⁷ Kamerstuk 23 645, nr. 688

toewijding aan werken. Met deze plannen en de inzet van beide rederijen verwacht ik dat de reiziger ook het aankomende jaar kan blijven rekenen op een goede dienstverlening.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer